

بررسی برخی از ویژگیهای زیستی کیلکای آنچوی (*Clupeonella engrauliformis*)

در آبهای گیلان

محمد صیاد بورانی

موسسه تحقیقات شیلات ایران

پژوهش زیست‌شناسی، مرکز تحقیقات شیلات استان گیلان، بندر انزلی - صندوق پستی ۶۶
تاریخ دریافت: مهر ۱۳۷۷ تاریخ پذیرش: فروردین ۱۳۷۸

چکیده

طبق تحقیق انجام شده در سال ۱۳۷۵-۱۳۷۶ بین سه گونه کیلکای دریای خزر کیلکای آنچوی (*Clupeonella engrauliformis*) ۹۰/۳ درصد از صید را به خود اختصاص می‌داد. در تمام فصول سال ماهیانی که در مرحله ۲ رسیدگی جنسی قرار داشتند در مقایسه با دیگر مراحل رسیدگی جنسی از فراوانی پیشتری در صید برخوردار بودند. این امر می‌تواند ناشی از آن باشد که ماهیان در مراحل ابتدایی رسیدگی جنسی بیشتر بطرف نور جذب می‌شوند. نسبت جنسی در فصول بهار، تابستان، پاییز و زمستان بترتیب ۵۴/۸، ۶۰/۷، ۷۰/۹، ۸۲/۷ درصد بود. میانگین طول ماهی آنچوی در فصول چهارگانه بترتیب ۹۸/۶±۱۰/۸، ۹۸/۶±۱۰/۸، ۹۷/۷±۱۰/۶، ۹۹/۶±۱۰/۶ میلی‌متر بود و میانگین وزن در فصول فوق بترتیب ۱/۳، ۱/۴، ۱/۵، ۱/۶ بدست آمد. ماهی کیلکای آنچوی صید شده در بهار ۱۳۷۶ در گروههای سنی ۲ تا ۵ سال قرار داشت و سالهای گروه سنی غالب بودند. مقادیر $K_{L^{\infty}}$ بترتیب ۲۷ و ۱۴۷/۸ میلی‌متر بدست آمد. از نظر میزان ذخیره چربی و شدت تغذیه تفاوت معنی‌داری بین دو جنس نر و ماده وجود نداشت.

لغات کلیدی: کیلکای آنچوی، *Clupeonella engrauliformis*، دریای خزر

مقدمه

کیلکای آنچوی *Clupeonella engrauliformis* از جمله ماهیان پلازیک دریای خزر بوده که متعلق به خانواده Clupeidae است. محل اصلی تخم‌ریزی آن قسمت شرق خزر جنوبی است (۴۲ درصد) و گلهای نیز در منطقه غرب خزر جنوبی (۲۲/۸ درصد)، منطقه جنوب شرقی خزر میانی (۱۶/۵ درصد) و شمال غرب خزر میانی (۱۰/۱ درصد) تخم‌ریزی می‌نمایند (برملجف و همکاران، ۱۹۹۵).

کیلکای آنچوی در فصول مختلف سال تغییر مکان می‌دهد. در فصل زمستان در اعماق بیشتر از ۹۰ تا ۱۰۰ متری و در بهار در اعماق ۳ تا ۲۰ متری، در تابستان در اعماق ۱۰ تا ۲۰ متری و در پاییز در اعماق ۲۰ تا ۶۰ متری زندگی می‌کند. بلوغ اکثر این ماهیان از ۲ سال به بعد می‌باشد و نیز تعداد اندکی از ماهیان نیز در یکسالگی بالغ می‌شوند. این ماهی در منطقی یا عمق ۵ تا ۲۰ متری و در لایه‌های بیشتر از ۱۵ تا ۲۰ متری سطح آب تخم‌ریزی می‌نمایند (کازائیف، ۱۹۸۰). زمان تخم‌ریزی این ماهی طولانی بوده و از خرداد تا آبان بطول می‌انجامد و پیک تخم‌ریزی این ماهی در ماههای مهر و آبان می‌باشد (نادری و همکاران، ۱۳۷۶). رشد جنبی کیلکا ماهیان ساعت و دوران زندگی لاروی و نوزادی آنها ۶ تا ۸ ماه به علول می‌انجامد. اقلام غذایی خورده شده توسط کیلکای آنچوی شامل پلانکتونها، میریده‌ها و خرچنگ‌های ریز از جنسهای شوری فرسا (stenohaline) بوده و قادر به تحمل نوسانات محدود شوری است به همین دلیل قسمتهای میانی و جنوبی دریای خزر را ترجیح می‌دهد (رضوی صیاد، ۱۳۷۲). کیلکای آنچوی از ماهیان گرمادوست است و در درجه حرارت‌های بین ۴/۶ تا ۲۸ درجه سانتیگراد زیست می‌نماید (برملجف و همکاران، ۱۹۹۵). طبق نظر محققین فرهنگستان شوروی، ۱۹۸۹ مهاجرت کیلکای آنچوی از اردیبهشت ماه به سمت شمال شروع شده و در سرتاسر تابستان تا اوایل شهریور ادامه می‌یابد. از نیمه دوم شهریور تا اوائل آبان و زمانیکه درجه حرارت آب به ۱۴ درجه سانتیگراد

رسد مهاجرت به سمت جنوب جهت زمستان گذرانی آغاز می‌گردد. طبق گزارش بشارت و طبیب در سال ۱۳۷۵ میانگین طول آنچوی ۸۷۱۵ میلی‌متر و میانگین وزن آن ۵۶۱ گرم است. اقل طول ۵۳ میلی‌متر و حداکثر طول در این گونه ۱۳۸ میلی‌متر می‌باشد. حداقل و حداکثر بترتیب ۲۱۲ گرم و ۱۹۰ گرم بوده است، همچنین براساس گزارش کارانچف، طول بدن آن بین ۴۵ تا ۱۳۰ میلی‌متر و بطور متوسط ۸۶ تا ۹۰ میلی‌متر اندازه‌گیری شده است. با توجه به اینکه قسمت اعظم صید از کیلکاهای خزری را کیلکای آنچوی تشکیل می‌دهد. این تحقیق در سال ۱۳۷۵ با هدف مطالعه تغییرات طول، وزن، میزان چربی، شدت تغذیه، نسبت جنسی و نسبت مراحل رسیدگی جنسی به تفکیک جنس در فصول مختلف سال و تعیین سن تمام شد تا معلوم گردد که این پارامترهای زیستی در فصول مختلف سال چه تغییراتی را پذیرا می‌نمایند.

واد و روشها

جهت زیست‌سنجی کیلکای آنچوی هر هفته از گرپی صید شیلات نمونه‌گیری بصورت تصادفی جام گرفت ابتدا قرکیب گونه‌ای کیلکاهای نمونه‌گیری شده مشخص گردید و سپس برای بررسی جنسی، بطور تصادفی از میان کیلکای آنچوی صید شده نمونه‌هایی برداشت شد و پارامترهایی مچون طول چنگالی، وزن بدن، شدت تغذیه، میزان ذخیره چربی، جنسیت، مراحل رسیدگی تعیین شد. میزان چربی، شدت تغذیه، براساس روش ۴ مرحله‌ای و مراحل رسیدگی براساس روش ۶ مرحله‌ای بررسی گردیدند (جوکیل و همکاران، ۱۳۶۹).

تعیین سن کیلکای آنچوی در فصل بهار سال ۱۳۷۶ از روی اتویلت انجام گرفت. به دلیل قطر اتم اتویلت نیاز به برش نبود. اتویلت را بمدت چند دقیقه در داخل گلیسیرین قرار داده و سپس با استفاده از لوب، حلقه‌های تاریک و روش معرف رشد بوضوح مشاهده و شمارش گردید.

ضرائب رشد از قبیل L_{∞} ، K از روش 1946 Walford و معادله رشد از طریق معادله VonBertalanfy ، 1943 محاسبه گردید.

با استفاده از نرم افزارهای Quatropo و Statgraf و آزمون ANOVA تجزیه و تحلیلهای آماری مشاهدات انجام گرفت.

نتایج

بررسیها نشان داد که کیلکای آنچوی (*Clupeonella engrauliformis*) در سال ۱۳۷۵، ۹۰/۲ درصد از ترکیب گونه‌ای کیلکاها را در سواحل استان گیلان شامل شده و در تمامی فصول غالب است.

دامنه نوسان طول آنچوی در فصل بهار ۶۰ تا ۱۲۷ میلی‌متر و متوسط طول چندگالی و وزن آن بترتیب ۸۸/۶ میلی‌متر و ۸۲/۴ گرم بوده است. درصد ماهیان مورد بررسی ماده و ۴۵/۲ درصد نر بودند. همچنین ۶۰ درصد از ماهیان ماده و ۶۴/۳ درصد از ماهیان نر در این فصل در مرحله ۲ رسیدگی جنسی قرار داشتند.

دامنه طولی کیلکای آنچوی در فصل تابستان بین ۷۰ تا ۱۳۲ میلی‌متر و متوسط طول چندگالی و وزن آن بترتیب ۹۷/۷ میلی‌متر و ۷۶/۴۶ گرم بود. مدادها ۶۰/۷ و نرها ۳۹/۳ درصد از ترکیب جنسی را شامل می‌شدند. ۲۹/۴ درصد ماهیان ماده و ۶۹/۶ درصد ماهیان نر در مرحله ۲ رسیدگی قرار داشتند.

در فصل پائیز، دامنه طولی بین ۷۰ تا ۱۳۹ میلی‌متر و متوسط طول چندگالی و وزن آن بترتیب ۹۹/۶ میلی‌متر و ۷۷/۳۳ گرم بود. از این ماهیان، ۷۵/۹ درصد ماده و ۲۴/۱ درصد نر بودند. ۶۱/۴ درصد از ماده‌ها و ۵۷/۱ درصد نرها در مرحله ۲ رسیدگی جنسی قرار داشتند.

در فصل زمستان، دامنه نوسان طول ۷۱ تا ۱۲۴ میلی‌متر و متوسط طول چندگالی و وزن آن بترتیب ۱۰۰/۱ میلی‌متر و ۶۶/۹ گرم بود. در میان ماهیان بررسی شده ۸۱/۹ درصد ماده و ۱۸/۱

درصد نبودند. همچنین ۶۶ درصد از ماهیان ماده و ۶۹ درصد از ماهیان نر در مرحله ۲ رسیدگی جنسی قرار داشتند.

جدول شماره یک درصد گونه‌ای، میانگین طول چنگالی و وزن، نسبت جنسی و نسبت درصد هیان قرار گرفته در مراحل مختلف رسیدگی جنسی را در فصول مختلف نشان می‌دهد.

جدول ۱: نتایج زیست‌ستجی کیلکای آنچوی در منطقه انتزی طی سال ۱۳۷۵

فصل	درصد گونه‌ای	طول متوسط (میلی‌متر)	وزن متوسط (گرم)	درصد نر	درصد ماده	مراحل رسیدگی جنس ماده (%)					مراحل رسیدگی جنس نر (%)					نمره
						۱	۲	۳	۴	۵	۱	۲	۳	۴	۵	
بهار	۴۶٪	۵۰.۶±۱۰.۰	۵۰.۶±۱۰.۰	۵۰.۶	۵۰.۶	۷۰.۲	۷۰.۲	۷۰.۲	۷۰.۲	۷۰.۲	۷۰.۷	۷۰.۷	۷۰.۷	۷۰.۷	۷۰.۷	۴۶٪
لیستان	۸۷٪	۵۱.۷±۱۱.۳	۵۱.۷±۱۱.۳	۵۱.۷	۵۱.۷	۷۰.۷	۷۰.۷	۷۰.۷	۷۰.۷	۷۰.۷	۷۱.۷	۷۱.۷	۷۱.۷	۷۱.۷	۷۱.۷	۸۷٪
یالون	۹۲٪	۵۲.۹±۱۰.۶	۵۲.۹±۱۰.۶	۵۲.۹	۵۲.۹	۷۱.۱	۷۱.۱	۷۱.۱	۷۱.۱	۷۱.۱	۷۱.۷	۷۱.۷	۷۱.۷	۷۱.۷	۷۱.۷	۹۲٪
زمستان	۹۳٪	۵۳.۷±۱۰.۸	۵۳.۷±۱۰.۸	۵۳.۷	۵۳.۷	۷۱.۷	۷۱.۷	۷۱.۷	۷۱.۷	۷۱.۷	۷۲.۱	۷۲.۱	۷۲.۱	۷۲.۱	۷۲.۱	۹۳٪

میانگین طول آنچوی در فصول مختلف اختلاف چندانی را نشان نداد. آزمون ANOVA نشانگر این بود که بین طول کیلکای آنچوی در فصول گرم و سرد تفاوت معنی‌داری وجود ندارد ($P>0.05$). میانگین وزن در فصل بهار نسبت به فصل زمستان بیشتر بود. آزمون ANOVA نیز اختلاف معنی‌داری بین وزن در فصل بهار و زمستان را تأثیر نمود ($P<0.05$). در سایر فصول اختلاف معنی‌داری مشاهده نشد.

نسبت درصد ماده‌ها در تمامی فصول بیشتر از نرها بود. ماهیانی که در مراحل نهایی رسیدگی جنسی بودند میزان کمتری و ماهیانی که در مراحل ابتدایی رسیدگی جنسی بودند به میزان

بیشتری در صید حضور داشتند.

جدول شماره ۲ میانگین طول و وزن و دامنه نوسان آنها و نسبت جنسی را در سال ۱۳۷۵ نشان می‌دهد.

جدول ۲: برخی از نتایج زیست‌ستجی کلکای آنچوی در منطقه انزلی

$۹۹ \pm ۱/۰۷$	طول چنگالی بدن (میلیمتر) در سال ۷۵
۱۳۹ و ۶۰	حداقل و حداکثر طول بدن
$۷/۲۶ \pm ۱/۸$	وزن بدن (گرم)
$۱۲/۵ و ۳/۸$	حداقل و حداکثر وزن بدن
$\frac{۵۲}{۱۴۳} - \frac{۱}{۲/۷}$	نسبت جنسی - تعدادی تعداد ماده
$۹۴ \pm ۹/۷$	میانگین طول چنگالی در بهار ۷۶
$۷/۲ \pm ۱/۹$	میانگین وزن بدن در بهار ۷۶

شکل ۱ رابطه طول و وزن آنچوی در سال ۱۳۷۵ و شکل ۲ فراوانی طولی آنچوی را در فصول زمستان و تابستان نشان می‌دهد.

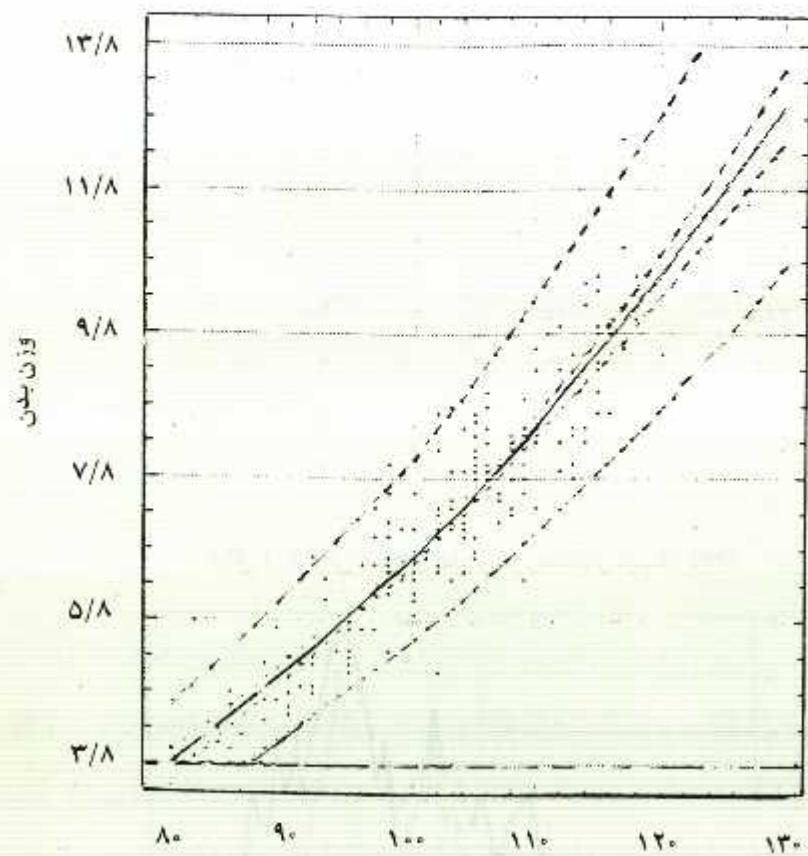
نتایج تجزیه واریانس نشان داد که از نظر ذخیره چربی و شدت تغذیه بین جنسهای نر و ماده و در طول و وزن‌های مختلف تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

این بررسیها نشان داد که ماهیان قرار گرفته در مرحله ۲ رسیدگی جنسی با میزان ذخیره چربی در مرحله ۱ و شدت تغذیه در مرحله ۲ درصد زیادی از صید را به خود اختصاص دادند (جدول ۳).

ضرائب رشد از طریق روش (Walford, 1946) محاسبه گردید و مقادیر K , L_{∞} , t_0 براساس لاعات جدول شماره ۴ بترتیب 0.27 , $147/8$ میلی متر و 1144 - بود. معادله رشد وان بر تالانفی مورد این گونه بشرح ذیل بدست آمد:

$$L(t) = 147/8 \{ 1 - \exp[-0.27(t + 1144)] \}$$

شکل ۱؛ رابطه طول و وزن در کلکای آنچوی (سال ۱۳۷۵)

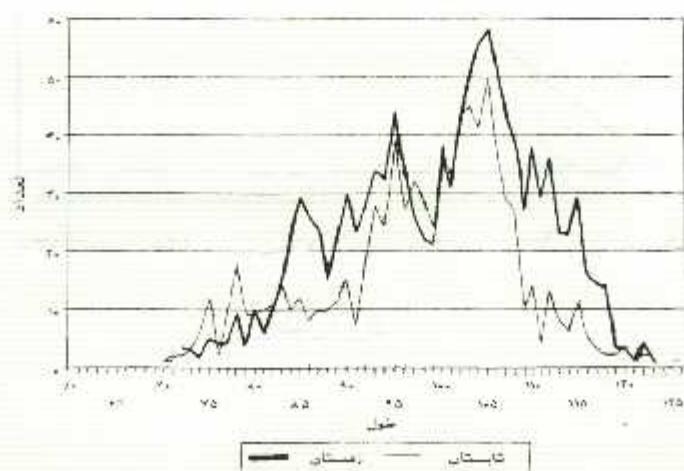

طول فورک

جدول ۳: درصد مراحل مختلف رسیدگی جنسی، شدت تغذیه و ذخیره در کلکای آنچوی (۱۳۷۵)

عامل	مرحله	ماده‌ها (%)	نرها (%)
چربی	۱	۵۸/۱	۵۰
	۲	۳۱/۹	۳۸/۵
	۳	۹/۹	۹/۶
	۴		۱/۹
شدت تغذیه	۱	۱۹/۴	۲۶
	۲	۳۷/۴	۴۸
	۳	۳۶/۷	۲۲
	۴	۶/۵	۶
رسیدگی جنسی	۱	۲/۹	۱/۱
	۲	۵۶/۷	۶۴/۸
	۳	۲۵/۷	۳۱/۷
	۴	۱۳/۲	۱/۳
	۵	۲/۳	۱/۱
	۶	—	—

شکل ۲: فراوانی کلکای آنچوی در زمستان و تابستان ۱۳۷۵

جدول ۴: مقایسه میانگین طول در سنین مشابه کیلکای آنچوی در تحقیقات انجام شده

منبع گروههای سنی	۵	۴	۳	۲
مشاهدات	۱۲۳/۴	۱۱۴/۴	۱۰۵/۵	۹۱/۳
پر ملحف، ۱۹۹۵	۱۱۶	۱۱۲	۱۰۵	۹۶
شارت و خصیب، ۱۳۷۵	۱۲۲	۱۱۴	۱۰۵	۹۷

بحث

طبق مطالعات بعمل آمده در سال ۱۳۷۵ کیلکای آنچوی حدود ۹۰/۳ درصد از ترکیب گونه‌ای کیلکا ماهیان را در سواحل استان گیلان بخود اختصاص داد که نتایج فوق با مطالعات پرافکنده و جمالزاد، ۱۳۷۵ همواره دارد. در فصل زمستان اکثر ماهیها تخمریزی نموده و گناد در مراحل پیتدایی رسیدگی جنسی بوده و کیلکاها میل به تعذیه داشتند و همچنین ماهیان نابالغ (حدود ۸۱۵ درصد) صید را نشان می‌دادند. این موضوع با مطالعات نادری و همکاران، ۱۳۷۶ مبنی بر ینکه تخمریزی آنچوی معمولاً از خرداد تا آبان انجام می‌شود و پیک تخمریزی این ماهی در مهر اوائل آبان است مطابقت دارد.

براساس نظر پریخودکو، ۱۹۸۱ ماهیانی که در مراحل ابتدایی رسیدگی جنسی هستند واکنش نهایاً بطرف نور بیشتر است لذا بیشتر در صید دیده می‌شوند. وجود درصد زیادی از ماهیان آنچوی صید شده که در مرحله ۲ رسیدگی جنسی قرار داشتند احتمال می‌رود مؤید این موضوع باشد. بیشینه میانگین وزنی این ماهی در بهار ۸۱۴ گرم و کمینه آن در زمستان ۶۴/۹ گرم بود که نتایج فوق با مطالعات پرافکنده و جمالزاد، ۱۳۷۵ منطبق است. طبق تحقیقات پریخودکو، ۱۹۸۱، نتایج این ماهی در فصول گرم بیشتر بوده و گنادها در فصل گرم حجمی‌تر گشته و ماهی خود را جهت تخمریزی آماده می‌نماید.

نسبت جنسی (نر:ماده) در مورد کیلکای آنچوی ۲۷٪ به نفع ماده‌ها بود. در مطالعات نادری و همکاران، ۱۳۷۶ نیز در نسبت جنسی غالبیت با ماده‌ها بوده است (۱۱٪:۱). رشد طولی کیلکای آنچوی براساس این مطالعات اختلاف محسوسی با نتایج حاصله از پیروزه ارزیابی ذخیر کیلکا ماهیان به روش هیدرواکوستیک (برملحف و همکاران، ۱۹۹۵) و نتایج حاصله از پیروزه تعیین جایگاههای صید ماهی کیلکا (بشارت و خطیب، ۱۳۷۰) ندارد. طبق مطالعات برملحف و همکاران، ۱۹۹۵ در فصل بهار ۶ گروه سنی و براساس تحقیقات بشارت و خطیب در سال ۱۳۷۰، ۵ گروه سنی موجود بوده است. تعیین گروههای سنی در بهار سال ۷۶ انجام گرفت که براساس آن طیف سنی در این مطالعات محدودتر بوده و شامل ۴ گروه سنی بود. پریخودکو، ۱۹۸۱ منذک می‌شود که تورهای مخروطی که با کمک نور الکتریکی اقدام به صید می‌کنند بیشتر ماهیان مسن (۲ تا ۸ ساله) را صید می‌نمایند. ۸۰ درصد از کیلکای آنچوی صید شده در منطقه بابلسر در گروههای سنی ۲ و ۳ سال قرار داشته‌اند (نادری و همکاران، ۱۳۷۶) و این مقدار برای منطقه بدرانزلی ۷۴ درصد محاسبه شد.

حداکثر طول مشاهده شده در این مطالعات ۱۳۹ میلی‌متر بود که اختلاف زیادی با میانگین طول مسن‌ترین ماهیان (L_{۱۰۰} محاسبه شده) نشان نمی‌دهد.

تشکر و قدردانی

از ریاست محترم مرکز تحقیقات شیلاتی استان گیلان، معاونین محترم، پرسنل بخش ارزیابی خایر، شورای پژوهشی، اتحادیه تعاونی کیلکا گیران بندر انزلی، مهندس جمانزاده، مهندس ماهی صفت که نهایت همکاری را مبذول داشته‌اند کمال تشکر و سپاسگزاری را دارم.

منابع

بر هنگستان علوم شوری، ۱۹۸۹، فون ماهیان و منابع شیلاتی دریای خزر، ترجمه: ئاله جدیدیان،

۹۲ و ۹۳. انتشارات علم، مسکو. صفحات ۹۲ و ۹۳. ۱۳۷۱

لارت، گ. و خطبی، ص. . ۱۳۷۰. تعیین جایگاههای صید ماهی کیلکا و بررسیهای هیدرولوژیک و هیدروبیولوژیک دریای خزر. موسسه تحقیقات شیلات ایران. ۱۸۳ ص.

رافکنده، ف. و جمالزاد، ف. . ۱۳۷۵. برخی از خصوصیات زیستی کیلکای آنچوی در آبهای منطقه درازتری، مجله علمی شیلات ایران - تهران. شماره ۴، سال پنجم، صفحات ۲۱ تا ۴۲.

یخودکو، ب. . ۱۹۸۱. صید انتخابی کیلکای آنچوی دریای خزر با نور الکتریکی. ترجمه: رانه جدیدیان، ۱۳۷۰. مؤسسه تحقیقات و آموزش شیلات ایران. صفحات ۸ تا ۱۰.

جوگبل، س. : هونگ، اس و کانگ، گ. . ۱۳۶۹. مختصری درباره ارزیابی ذخایر آبریان (گزارش دوره آموزشی)، ترجمه: داوود غنی زیاد و محمد نوعی . ۱۳۶۸. سازمان تحقیقات و آموزش شیلات ایران. تهران. صفحات ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۶.

ضوی صیاد، ب. . ۱۳۷۲. وفور و پراکنش کیلکا در آبهای ایران. مجله علمی شیلات ایران، تهران. شماره ۲ سال دوم، صفحات ۱۱ و ۱۴.

بازنچف، اذ. . ۱۹۸۰. ماهیان دریای خزر و حوزه ایریز آن. ترجمه: ابوالقاسم شریعتی ، ۱۳۷۱. انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. تهران. صفحات ۴۰ و ۴۱.

ادری، م. : فضلی، ح. : افرابی، م. و گنجان، ع. . ۱۳۷۶. بررسی زمان تولید مثل، هم‌آوری و تغذیه سه گونه کیلکا در سواحل جنوبی دریای خزر (منطقه پالسر). مجله علمی شیلات ایران - تهران، شماره ۱، سال ششم. صفحات ۶۵ تا ۶۸.

ملجف، و. : بشارت، ک. و فضلی، ح. . ۱۹۹۵. ارزیابی ذخایر کیلکا ماهیان به روش هیدرولوژیک. موسسه تحقیقات و آموزش شیلات ایران - تهران، صفحات ۱ تا ۷۰.

Von Bertalanfy, L. , 1943. Untersuchungen über die gesetzlichkeiten des wachstums

1. Allgemeine grundlagen der theorie. Roux arch. arch. entwicklungsmech.org. Vol 131, pp.53-613.

Walford, L.A., 1946. A new graphic method of describing the growth of animals.

Biol. Bull. Mar. Biol. Lab. Woods Hole. Vol. 90. pp.141-147.

Some Biological Survey of the *Clupeonella engrauliformis* (Anchovy-like Kilka) in Guilan Coastal Region, the South-West of Caspian Sea, in 1996-97

Sayad Bourani M.S.

I.F.R.O.

Biology Dep., Guilan Fisheries Research Center

P.O.Box : 66 Bandar Anzali, Iran

Received : October 1998 Accepted : April 1999

Key words : kilka, *Clupeonella engrauliformis*, Caspian Sea, Iran

ABSTRACT

According to a survey in 1996, among three species of kilka, living in the South-West of Caspian sea, anchovy-like kilka composes 90.3% of total kilka catch. In all seasons of a year, anchovy-like kilka, in the second stage of gonadal maturation, shows higher abundance in the catch, compared with other maturation stages. This indicates anchovy-like kilka shows more positive phototaxis, at the begining of its sexual maturation.

Sex ratio shows females dominancy is 54.8-60.7-75.9 and 82 percent in spring, summer, autumn and winter respectively.

The average length of this fish in the four seasons with above order were 98.6 ± 10.8 , 97.7 ± 10.3 , 99.6 ± 10.6 , 100.1 ± 10.6 and the mean weight were

8.24 ± 1.1 , 7.5 ± 1.7 , 7.3 ± 1.96 and 6.9 ± 1.56 gr.

The age composition of anchovy caught on spring in 1997 ranged between 2-5 years old and the dominate group was 3-year-old. The K value and infinite length calculated 0.27 and 147.8 mm respectively. No significant differences were observed between male and female concerning fat reserve and feeding intensity.